

**Bryssel, 30. marraskuuta 2022
(OR. en)**

**10033/1/22
REV 1**

**AG 63
INST 223**

ILMOITUS

Lähettäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Asia:	Euroopan tulevaisuuskonferenssi – Ehdotukset ja niihin liittyvät erityistoimenpiteet, jotka sisältyvät Euroopan tulevaisuuskonferenssin lopullisia tuloksia koskevaan raporttiin: päivitetty alustava tekninen arviointi

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena muistio ja sen lisäys, jossa esitetään päivitetty alustava tekninen arviointi ehdotuksista ja niihin liittyvistä erityistoimenpiteistä, jotka sisältyvät Euroopan tulevaisuuskonferenssin lopullisia tuloksia koskevaan raporttiin¹. Kesäkuussa 2022 annettua ensimmäistä arviointia² päivitettiin neuvoston pääsihteeristön toimesta marraskuussa 2022, jotta voitiin ottaa huomioon EU:n toimielinten 9. toukokuuta 2022 päättyneen Euroopan tulevaisuuskonferenssin jälkeen toteuttamat politiikkatoimet³.

¹ 8933/22.

² 10033/22.

³ Ks. erityisesti kohdat 17–27.

**Ehdotukset ja niihin liittyvät erityistoimenpiteet, jotka sisältyvät Euroopan
tulevaisuuskonferenssin lopullisia tuloksia koskevaan raporttiin:
päivitetty alustava tekninen arviointi**

Johdanto

1. Raportti Euroopan tulevaisuuskonferenssin lopullisista tuloksista esiteltiin 9. toukokuuta 2022 Euroopan parlamentin, Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan komission puheenjohtajille maaliskuussa 2021 allekirjoitetun yhteisen julistuksen mukaisesti⁴. Osana yhteistä julistusta kolme puheenjohtajaa päättivät tarkastella pikaisesti, miten raportin pohjalta voidaan toteuttaa tehokkaita jatkotoimia, kukin toimielin oman toimivaltansa puitteissa ja perussopimusten mukaisesti.
2. Konferenssin lopullisia tuloksia koskeva raportti sisältää 49 ehdotusta ja yli 320 niihin liittyvää erityistoimenpidettä, jotka konferenssin täysistunto esitti konferenssin johtokunnalle. Ne kattavat yhdeksän aihetta: ”Ilmastonmuutos ja ympäristö”, ”Terveys”, ”Vahvempi talous, sosiaalinen oikeudenmukaisuus ja työllisyys”, ”EU maailmassa”, ”Arvot, oikeudet, oikeusvaltioperiaate ja turvallisuus”, ”Digitalisaatio”, ”Eurooppalainen demokratia”, ”Muuttoliike”, sekä ”Koulutus, kulttuuri, nuoriso ja urheilu”.
3. Ehdotukset ja niihin liittyvät erityistoimenpiteet perustuvat pääasiassa suosituksiin, joita kansalaiset laativat osana konferenssin yhteydessä järjestettyjä eurooppalaisia ja kansallisia kansalaispaneeleja. Ne perustuvat myös konferenssin monikieliselle digitaaliselle foorumille lisättyihin ideoihin sekä konferenssin täysistunnossa ja sen työryhmissä käytyihin keskusteluihin. Ehdotuksiin liittyviin erityistoimenpiteisiin sisältyy viittaus niiden perusteisiin tai alkuperään joko suluissa tai alaviitteessä.

⁴ 6796/21.

4. Konferenssin viimeisimmässä täysistunnossa neuvoston edustajat eivät kommentoineet ehdotusten sisältöä, vaan tukivat ja kannustivat kansalaisten toimintaa ja panivat merkille heidän suosituksensa. Neuvosto ilmaisi halukkuutensa määritellä 9. toukokuuta 2022 jälkeen, miten se aikoo viedä eteenpäin konferenssin tuloksia oman toimivaltansa puitteissa ja perussopimusten mukaisesti.

5. Lisäyksessä 1 olevassa taulukossa esitetään **päivitetty alustava tekninen arviointi ehdotuksista ja niihin liittyvistä erityistoimenpiteistä, jotka sisältyvät konferenssin lopullisia tuloksia koskevaan raporttiin**, jotta voidaan ottaa huomioon konferenssin ehdotusten ja niihin liittyvien erityistoimenpiteiden täytäntöönpanossa tapahtunut kehitys marraskuuhun 2022 saakka. Taulukossa on kolme saraketta, joissa i) nimetään kaikki ehdotukset ja niihin liittyvät erityistoimenpiteet, ii) esitetään, missä määrin EU:n toimielimet jo työskentelevät kyseisten toimenpiteiden parissa (mitä ollaan siis jo tekemässä) ja iii) selitetään, miten mainitut toimenpiteet voitaisiin toteuttaa, jos lainkaan, ja millä oikeusperustalla (toteutettavuuden arviointi). Jos toimenpide edellyttää perussopimusten muuttamista, se on merkitty harmaalla kolmannessa sarakkeessa (iii). Jos vain osa toimenpiteestä edellyttäisi muutoksia perussopimuksiin, asiaankuuluva osa on merkitty harmaalla myös ensimmäisessä sarakkeessa (i). Osa toimenpiteistä on muotoiltu yleisluonteisesti, mikä vaikeuttaa arviointia erityisesti nykyisten perussopimusten mahdollisen oikeusperustan osalta.

Päivitetyn alustavan teknisen arvioinnin yhteenveto

A. Ehdotukset ja niihin liittyvät erityistoimenpiteet, joita käsitellään nykyisissä ja käynnissä olevissa EU:n aloitteissa

6. Yksi päivitetyn alustavan arvioinnin keskeisistä havainnoista on, että **merkittävää määrää ehdotuksia ja niihin liittyviä toimenpiteitä valmistellaan parhaillaan tai niitä jo käsitellään EU:n toimielimissä**. Yksityiskohtaiset tiedot näistä havainnoista ovat lisäyksessä 1 olevan taulukon toisessa sarakkeessa ("Mitä ollaan jo tekemässä?").

Tämä koskee erityisesti niitä konferenssin aiheita, jotka liittyvät politiikan aloihin, joilla EU:n lainsäädäntöä on hyväksytty tai lainsäätäjät keskustelevat siitä, ja jotka näyttävät vastaavan ehdotuksia ja niihin liittyviä toimenpiteitä (tai niiden osia). Aiheet "Digitalisaatio", "Ilmastonmuutos ja ympäristö" sekä "Terveys" ovat tästä hyviä esimerkkejä.

7. ”Digitalisaatio” on viime vuosina muodostunut yhdeksi EU:n tärkeimmistä prioriteeteista. Digipalvelusäädös, digimarkkinasäädös, tekoälysäädös, Verkkojen Eurooppa 2 -asetus, sähköistä tunnistamista koskeva asetus, kyberturvallisuudirektiivi sekä Euroopan datastrategiaan sisältyvät aloitteet ovat jo vieneet eteenpäin monia ehdotuksia ja niihin liittyviä erityistoimenpiteitä.

Vastaavasti ”Ilmastonmuutos ja ympäristö” -aiheen osalta yhteinen maatalouspolitiikka 2023–2027 sekä aloitteet Euroopan vihreän kehityksen ohjelman toteuttamiseksi, kuten ilmasto-, energia- ja liikennelainsäädännön tarkistaminen 55-valmiuspaketin puitteissa, kattavat monia erityistoimenpiteisiin sisältyviä kysymyksiä.

”Terveys”-aihepiirissä lukuisia ehdotettuja toimenpiteitä käsitellään useissa nykyisissä ja käynnissä olevissa EU:n aloitteissa, joilla pyritään suojelemaan paremmin kansalaisten terveyttä ja reagoimaan terveyskriiseihin.

8. Lisäksi näyttää siltä, että eräät viimeaikaiset monialaiset EU:n aloitteet kattavat joukon useita eri aiheita koskevia ehdotuksia ja niihin liittyviä toimenpiteitä. Esimerkiksi julkisia investointeja ja elämänlaatua koskevia ehdotuksia aiheissa ”Vahvempi talous, ”Arvot, oikeudet, oikeusvaltioperiaate ja turvallisuus” sekä ”Koulutus, kulttuuri, nuoriso ja urheilu” käsitellään elpymis- ja palautumistukivälineessä.

B. Ehdotukset ja niihin liittyvät erityistoimenpiteet, joita EU:n toimielimet voivat käsitellä tarkemmin

9. Alustavassa teknisessä arvioinnissa korostetaan myös, että **jos EU:n toimielimet voivat käsitellä ehdotuksia ja niihin liittyviä erityistoimenpiteitä tarkemmin, tämä voitaisiin useimmissa tapauksissa tehdä nykyisen perussopimuksen puitteissa**. Yksityiskohtaiset tiedot havainnoista ovat lisäyksessä 1 olevan taulukon viimeisessä sarakkeessa (”Miten ehdotus/toimenpide toteutetaan?”).

10. Ensinnäkin monet ehdotukset ja niihin liittyvät toimenpiteet voitaisiin toteuttaa muuttamalla EU:n nykyistä lainsäädäntökehystä joidenkin sen säännösten vahvistamiseksi. Tämä koskee esimerkiksi tietosuojaan ja eläinten hyvinvointiin liittyviä erityistoimenpiteitä.

11. Toiseksi useita EU:n tasolla jo olemassa olevia välineitä, ohjelmia ja rakenteita voitaisiin tarvittaessa hyödyntää muita ehdotuksia ja niihin liittyviä toimenpiteitä varten.

Esimerkiksi talouspolitiikan eurooppalainen ohjausjakso tarjoaa jäsenmaille mahdollisuuden edistää vielä enemmän talouspolitiikkansa koordinoitua, minkä vuoksi siinä voitaisiin käsitellä useita ”Vahvempi talous, sosiaalinen oikeudenmukaisuus ja työllisyys” -aiheessa ehdotettuja toimenpiteitä. ”Arvot, oikeudet, oikeusvaltioperiaate ja turvallisuus” -aiheen osalta joitakin toimenpiteitä, joilla pyritään tekemään EU:n arvoista konkreettisempia kansalaisille, voitaisiin käsitellä tehostamalla useita EU:n rahoitusohjelmia. Viestintätoimien tehostamisella ja EU:n toimielinten viestintästrategioiden tarkemmalla toteuttamisella voitaisiin myös puuttua joihinkin ”Eurooppalainen demokratia”- ja ”Koulutus, kulttuuri, nuoriso ja urheilu” -aiheissa ehdotettuihin toimenpiteisiin.

12. Kolmanneksi monet ehdotukset voitaisiin toteuttaa uudella EU:n lainsäädännöllä, joka perustuu nykyiseen perussopimuskehykseen. Esimerkiksi arvojen ja oikeuksien alalla EU:n lainsäätäjällä on mahdollisuus suojella näitä arvoja ja oikeuksia unionin politiikan, kuten sisämarkkinoiden vahvistamisen, yhteydessä. Vastaavasti toiseen kiertotalouspakettiin sisältyvissä aloitteissa voitaisiin käsitellä joitakin toimenpiteitä, jotka kuuluvat aiheisiin ”Vahvempi talous” ja ”Ilmastonmuutos ja ympäristö”.

13. Vaikka monissa ehdotuksissa ja niihin liittyvissä toimenpiteissä käsitellään erityisiä kysymyksiä, toiset niistä ovat luonteeltaan laajempia ja jopa yleismaailmallisia. Niiden toteuttaminen näin ollen mahdollistaisi erityyppisiä aloitteita, joissa on paljon valinnanvaraa.

14. On myös muistettava, että jaettuun toimivaltaan kuuluvien ehdotusten ja niihin liittyvien erityistoimenpiteiden osalta EU:lla on perussopimusten ja asiaankuuluvien oikeusperustojen mukaisesti jo asiaankuuluva toimivalta kyseisillä aloilla, mutta ellei EU päättä toimivaltansa käyttämisestä tietyllä alalla, jäsenvaltioilla on näiden oikeusperustojen mukaisesti toimivalta toimia kyseisellä alalla. Näin ollen on täysin EU:n asia valita, käyttääkö se tällaista toimivaltaa ja missä määrin, jolloin tällaisen toimivallan käyttöön sovelletaan toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteita.

EU:n täydentävään toimivaltaan kuuluvien alojen ehdotukset ja niihin liittyvät toimenpiteet eivät yleensä nimenomaisesti edellytä EU:n tason yhdenmukaistamista, joten ne voitaisiin toteuttaa nykyisten perussopimusten nojalla EU:n toimilla, joilla tuetaan, koordinoidaan tai täydennetään jäsenmaiden toimia, myös EU:n ohjelmilla. Tämä koskee esimerkiksi useimpia koulutuksen alalla ehdotettuja toimenpiteitä (kuten koulutuksen yleinen parantaminen muun muassa medialukutaidon ja digitaalisen lukutaidon, koulutuksen digitalisoinnin edistämisen jne. avulla).

15. Joitakin ehdotuksia ja niihin liittyviä toimenpiteitä voitaisiin käsitellä hyödyntäen nykyisten perussopimusten tarjoamaa joustoa, kuten perussopimuksen määräysten siirtymälausekkeita, joiden avulla Eurooppa-neuvosto tai neuvosto voi siirtyä yksimielisyydestä määränemmistö päätöksiin tai tavalliseen lainsäätämisympäristöön, tai hyödyntäen erityisiä yksinkertaistettuja tarkistuseläusekkeita, joiden avulla Eurooppa-neuvosto tai neuvosto voi laajentaa tiettyjen oikeusperustojen tai perussopimuksen määräysten soveltamisalaa, kuten tiiviimpää yhteistyötä, joka antaa jäsenvaltioille mahdollisuuden edetä halutessaan tietyllä alalla.

C. Ehdotukset ja niihin liittyvät erityistoimenpiteet, joiden täysi toteuttaminen saattaa edellyttää perussopimuksen muuttamista

16. Alustava arviointi osoittaa myös, että **vain hyvin pieni määrä erityistoimenpiteitä edellyttää perussopimuksen muuttamista, jotta ne voidaan toteuttaa.** Toimenpiteet liittyvät seuraaviin asioihin:

- 1) Annetaan EU:lle mahdollisuus tehdä tietyistä asioista pakollinen osa opetussuunnitelmia kaikkialla EU:ssa⁶
- 2) Terveiden ja terveydenhuollon sekä koulutuksen sisällyttäminen jaetun toimivallan piiriin⁷
- 3) Terveystieteiden standardien pakollinen yhdenmukaistaminen EU:n tasolla⁸
- 4) Jäsenvaltioiden velvoittaminen säätämään kansallisesti oikeudesta avioliittoon ja adoptioon esimerkiksi samaa sukupuolta oleville pariskunnille⁹
- 5) Pakolliset kohtuuhintaiset päiväkodit ja maksuttomat lastenhoitopalvelut kaikkialla EU:ssa¹⁰
- 6) Eurooppa-päivän (9. toukokuuta) tekeminen pakolliseksi vapaapäiväksi kaikkialla EU:ssa¹¹
- 7) Mahdollisuus EU:n laajuisiin kansanäänestyksiin, jotka Euroopan parlamentti käynnistää¹²
- 8) SEU 7 artiklan muuttaminen¹³
- 9) Siirtyminen yksimielisyydestä määräenemmistöpäätöksiin Eurooppa-neuvostossa¹⁴
- 10) Siirtyminen yksimielisyydestä määräenemmistöpäätöksiin neuvostossa tilanteissa, joissa siirtymälausekkeita ei sovelleta esimerkiksi päätöksiin, joilla on sotilaallista merkitystä, ja puolustusasioihin¹⁵

⁶ Ks. toimenpide 6.6, toimenpide 27.4, toimenpide 32.1, toimenpide 32.2, toimenpide 37.1, toimenpide 46.1 ja toimenpide 48.2.

⁷ Ks. toimenpide 8.3, toimenpide 10.3 ja toimenpide 46.1.

⁸ Ks. toimenpide 10.1, toimenpide 14.4 ja toimenpide 15.8.

⁹ Ks. toimenpide 15.5.

¹⁰ Ks. toimenpide 29.5.

¹¹ Ks. toimenpide 37.6 ja toimenpide 48.3.

¹² Ks. toimenpide 38.2.

¹³ Ks. toimenpide 25.4.

¹⁴ Ks. toimenpide 39.1.

¹⁵ Ks. toimenpide 21.1 ja toimenpide 39.1.

- 11) Unionin ulkoiseen edustukseen liittyvän toimivallan, joka on tällä hetkellä komissiolla (SEU 17 artiklan 1 kohta) tai Eurooppa-neuvoston puheenjohtajalla (SEU 15 artiklan 6 kohta), siirtäminen ulkoasiainedustajalle tai ulkoasiainedustajan roolin ja toimivallan muuttaminen¹⁶
- 12) Komission puheenjohtajan valinta suoralla kansalaisten äänestyksellä¹⁷
- 13) Euroopan parlamentille oikeus tehdä lainsäädäntöaloitteita¹⁸
- 14) Euroopan parlamentille toimivalta hyväksyä yksin EU:n talousarvio tai päättää omia varoja koskevasta päätöksestä¹⁹
- 15) EU:n toimielinten nimien muuttaminen²⁰
- 16) Kansallisille parlamenteille oikeus tehdä EU:n tason lainsäädäntöaloitteita²¹
- 17) Alueellisille parlamenteille oikeus tehdä lainsäädäntöaloitteita EU:n tasolla tai suora muodollinen oikeus toissijaisuusperiaatteen arviointiin pöytäkirjan N:o 2 mukaisesti²²
- 18) Euroopan talous- ja sosiaalikomitean sekä alueiden komitean toimivallan muuttaminen tai laajentaminen²³

¹⁶ Ks. toimenpide 21.3.

¹⁷ Ks. toimenpide 38.4.

¹⁸ Ks. toimenpide 38.4.

¹⁹ Ks. toimenpide 38.4. Kansalaiset ovat ilmaisseet eriävän mielipiteen tästä toimenpiteestä.

²⁰ Ks. toimenpide 39.3.

²¹ Ks. toimenpide 40.2.

²² Ks. toimenpide 40.2.

²³ Ks. toimenpide 39.6 ja toimenpide 40.3.

Yleiskatsaus toimista, joita on toteutettu konferenssin lopullisia tuloksia koskevassa raportissa esitettyjen ehdotusten toteuttamiseksi

17. Sen jälkeen, kun raportti Euroopan tulevaisuuskonferenssin lopullisista tuloksista esiteltiin 9. toukokuuta 2022, neuvosto on työskennellyt ahkerasti sen sisältämien ehdotusten ja niihin liittyvien erityistoimenpiteiden toteuttamiseksi. Kuten konferenssin perustamisesta maaliskuussa 2021 annetussa yhteisessä julistuksessa todetaan, Euroopan parlamentin, EU:n neuvoston ja Euroopan komission puheenjohtajat sitoutuivat tarkastelemaan pikaisesti tehokkaita jatkotoimia oman toimivaltansa puitteissa ja perussopimusten mukaisesti.

18. Osana vakaata aikomustaan varmistaa konferenssin parhaat mahdolliset jatkotoimet neuvosto (yleiset asiat) on käsitellyt konferenssin jatkotoimia kussakin kuukausittaisessa istunnossaan vuonna 2022. Niin ikään Eurooppa-neuvosto totesi kokouksessaan 23.–24. kesäkuuta, että toimielinten on varmistettava konferenssin tulosten tehokas seuranta oman toimivaltansa puitteissa ja perussopimusten mukaisesti. Eurooppaministerien epävirallisessa kokouksessa heinäkuussa 2022 keskusteltiin myös konferenssin tulosten täytäntöönpanosta.

19. Neuvoston seurantatyö on perustunut erityisesti neuvoston pääsihteeristön tekemään alustavaan tekniseen arviointiin konferenssin ehdotuksista ja niihin liittyvistä erityistoimenpiteistä. Arvioinnin mukaan merkittävää määrää ehdotuksia ja erityistoimenpiteitä valmistellaan parhaillaan tai niitä jo käsitellään EU:n toimielimissä. Arviointi osoittaa myös, että jos EU:n toimielimet voivat käsitellä ehdotuksia ja erityistoimenpiteitä tarkemmin, tämä voitaisiin valtaosassa tapauksia (lähes 95 %) tehdä nykyisen perussopimuksen puitteissa (ks. kohta 16). Tämän alustavan teknisen arvioinnin jälkeen puheenjohtajamaa Tšekin käynnistämä kysely mahdollisesti valtuuskuntien näkemysten keräämisen joistakin konferenssin tulosten jatkotoimiin liittyvistä keskeisistä kysymyksistä.

20. Tältä pohjalta neuvosto päätti 21. kesäkuuta 2022 pitämässään istunnossa asettaa etusijalle valtaosan ehdotuksista, jotka voidaan toteuttaa nykyisen perussopimuksen puitteissa, jotta **voidaan vastata kansalaisten huolenaiheisiin suhteellisen lyhyessä ajassa ja vaikuttaa myönteisesti heidän jokapäiväiseen elämäänsä konkreettisen politiikan avulla.**

21. Kuten tämän muistion lisäyksessä olevasta päivitetystä taulukosta käy ilmi, neuvosto on ollut erityisen aktiivinen aiheissa ”Vahvempi talous, sosiaalinen oikeudenmukaisuus ja työllisyys” (esim. hyväksymällä lokakuussa 2022 direktiivin riittävistä vähimmäispalkoista EU:ssa), ”Ilmastonmuutos ja ympäristö” (esim. lokakuussa tehty sopimus Euroopan parlamentin kanssa henkilö- ja pakettiautojen tiukemmista hiilidioksidipäästönormeista päästöttömään liikkumiseen siirtymisen nopeuttamiseksi) ja ”Terveys” (esim. hyväksymällä lokakuussa kaksi asetusta, joilla parannetaan EU:n valmiuksia vastata tuleviin pandemioihin ja muihin rajatylittäviin terveyskriiseihin). Nämä ovat konkreettisia ratkaisuja joihinkin kansalaisten esiin tuomiin merkittävimpiin huolenaiheisiin. Neuvosto on myös pyrkinyt käsittelemään nopeasti ja tehokkaasti ehdotuksia, jotka ovat erityisen merkityksellisiä Venäjän hyökkäyssodasta Ukrainassa johtuvan kriisin yhteydessä, esimerkiksi energia-alalla (esim. hyväksymällä vuoden 2022 elokuussa asetuksen koordinoituista kaasun kysynnän vähentämistoimenpiteistä ja lokakuussa asetuksen korkeisiin energianhintoihin liittyvistä hätätoimenpiteistä) sekä vahvistamalla EU:n kykyä määrätä ennennäkemättömän laajoja pakotteita.

22. Neuvosto on myös seurannut tiiviisti komission 9. toukokuuta 2022 jälkeen toteuttamia konferenssin jatkotoimia, koska monet konferenssiin perustuvat toimet saattavat edellyttää Euroopan komission ehdotusta, jotta niitä voidaan käsitellä EU:n toimielimissä. Neuvosto on suhtautunut myönteisesti erityisesti komission sitoumukseen esittää konferenssiin liittyviä ehdotuksia, joihin on otettu kantaa sekä puheenjohtaja von der Leyenin 14. syyskuuta 2022 unionin tilasta pitämässä puheessa että komission vuoden 2023 työohjelmassa, joka sisältää useita aloitteita konferenssin jatkotoimiksi, kuten tuleva mielenterveyttä koskeva aloite. Neuvosto on myös seurannut tarkkaavaisesti komission suunnitelmia lisätä kansalaisten osallistumista EU:n päätöksentekoon.

23. Lisäksi osana sitoumustaan varmistaa parhaat mahdolliset konferenssin jatkotoimet **neuvosto on yksilöinyt ja alkanut tarkastella sellaisia konferenssin ehdotuksia ja niihin liittyviä erityistoimenpiteitä, joita se voi toteuttaa yksin, esimerkiksi ilman ehdotusta tai suositusta toiselta unionin toimielimeltä tai elimeltä** (erityisesti komissiolta tai EU:n ulkoasiainedustajalta)²⁴. Ne liittyvät pääasiassa eri aiheita, kuten ulkopoliittikkaa tai viestintää, koskevien jäsenvaltioiden politiikkojen koordinointiin EU:n tasolla.

²⁴ Tämän vuoksi asiakirjassa ei käsitellä talouspolitiikan eurooppalaiseen ohjausjaksoon liittyviä toimia, joissa neuvosto toimii komission suosituksesta. Ks. 12279/22.

24. Useiden konferenssin ehdotusten jatkotoimena neuvosto on myös aloittanut keskustelut siirtymälausekkeiden mahdollisesta käytöstä, jotta neuvosto voisi useilla aloilla siirtyä yksimielisyydestä määränemmistöpäätöksiin nykyisten perussopimusten puitteissa. Asiaa käsitellään parhaillaan.

25. Mitä tulee **hyvin rajalliseen määrään konferenssin erityistoimenpiteitä, joiden täysi toteuttaminen edellyttäisi perussopimusten muuttamista**, neuvosto on pannut merkille 9. kesäkuuta 2022 annetun Euroopan parlamentin päätöslauselman, jossa Euroopan parlamentin perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokuntaa pyydetään valmistelemaan perussopimusten muuttamista koskevia ehdotuksia tapauksissa, joissa konferenssin ehdotukset sitä vaativat, ja toimittamaan neuvostolle kaksi erityistä ehdotusta perussopimusten muuttamiseksi SEU-sopimuksen 48 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

26. **Kaikki työ, jota Euroopan parlamentti, neuvosto ja komissio ovat tehneet 9. toukokuuta 2022 alkaen Euroopan tulevaisuuskonferenssin jatkotoimien osalta, esitellään Euroopan kansalaisille 2. joulukuuta 2022 järjestettävän palautetapahtuman yhteydessä.**

27. Euroopan parlamentin, EU:n neuvoston ja Euroopan komission yhdessä järjestämä palautetapahtuma antaa näille kolmelle toimielimelle mahdollisuuden tiedottaa maaliskuussa 2021 allekirjoitetun yhteisen julistuksen mukaisesti kansalaisille jatkotoimista, joita ne ovat toteuttaneet viedäkseen Euroopan tulevaisuuskonferenssin tuloksia tehokkaasti eteenpäin kukin oman toimivaltansa puitteissa ja perussopimusten mukaisesti.